

Г.І. Дюкарева, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ВПЛИВ ТВОРЧОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НА МОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ

В умовах зростаючої конкуренції на ринку освітніх і наукових послуг, основним завданням для вищих навчальних закладів (ВНЗ) стає безперервний пошук способів і методів удосконалення не тільки навчального процесу, а й наближення змісту вищої освіти до вимог і потреб ринку з практичної точки зору.

Забезпечення європейської якості освіти та подальше входження у світове освітянське середовище може здійснюватися через реалізацію моделі випереджувальної освіти, заснованої на становленні всебічно розвиненої особистості та її вмінні адаптуватися до швидких змін у суспільних процесах, що сприятиме конкурентоспроможності випускників.

Проблема професійної самостійності завжди була основою її ефективності. Розгляд даної теми є актуальним і на сьогодні. Саме творча самостійна робота студентів є прогресивною і долає багато недоліків традиційної системи, її впровадження може допомогти поліпшити якість підготовки студентів і підвищити у них інтерес до навчання, завдяки чому будуть підготовлені висококваліфіковані фахівці.

Процес самостійної роботи студентів необхідно організувати таким чином, щоб студенти, виконуючи завдання, не просто розширювали знання, отримані на аудиторних заняттях, але й розвивали інтерес до творчого підходу у своїй навчальній роботі. Творча діяльність і активний науковий потенціал мають перетворитися на потребу, яка необхідна для гідного здійснення професійної діяльності.

У сучасних умовах ринкових відносин і запровадження ринку праці значно підвищуються ці вимоги, до підготовки фахівців з вищою освітою. Йдеться про вироблення у майбутніх працівників таких рис особистості, які б свідчили про їх готовність до самостійної пізнавальної діяльності. У зв'язку з цим виникає потреба у творчій співдружності студента і викладача, підвищення особистої відповідальності самого студента за результати навчання. А самостійна робота студентів повинна носити творчий характер і відбуватись через гармонізацію наукових досліджень в нових наукових

напрямах. А підвищення якості та інноваційної складової наукових досліджень призведе до збільшення кількості наукових розробок і буде сприяти активному залученню та стимулювати приплив творчої молоді в науку та освіту. Тому перспективним залишається створення наукових лабораторій, експериментальних проблемних груп студентів, в тому числі підготовка спільних наукових праць.

Сьогодні, разом із знаннями і вміннями, великого значення набувають професійні якості особи, риси характеру, здатність самостійно й творчо здобувати і застосовувати знання. Це обумовлює те, що навчальний процес в ВНЗ повинен бути спрямований на розвиток пізнавальної активності, формування і вдосконалення особистих якостей необхідних для успішного здійснення професійної діяльності. Готовність до самоосвіти в теперішніх нестабільних соціальних умовах, коли фахівець повинен бути конкурентоздатним, є вкрай необхідною. Особливо в позанавчальний період готовність особи до самоосвіти може стати важливим адаптаційним механізмом та дозволить сформувати свій власний стиль роботи, як найповніше відповідний особистісним схильностям і пізнавальним навичкам студента.

Оскільки в нашій державі домінує традиційна система викладання та оцінювання знань студентів, тобто переважає лекційна форма занять, самостійній роботі студентів приділяється недостатня увага. Тому введення інноваційної гнучкої технології планування та організації навчального процесу, яка буде орієнтована на індивідуалізацію навчання та стимулювати творчу самостійну роботу студентів і забезпечить їм високу якість знань, є першочерговим завданням сьогодення.

Унаслідок вищесказаного, можна зробити висновок, що саме творча самостійна робота студентів може вирішити такі проблемні питання як: удосконалення навичок і вмінь; узагальнення та повторення пройденого матеріалу; застосування отриманих знань, їх поповнення і розширення.

Для цього необхідно перевести студента з пасивного споживача на активного творця, який вміє сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат і довести його правильність. Формувати у студента здатності для саморозвитку, творчого застосування отриманих знань, способів адаптації до професійної діяльності у сучасному світі.

Найсильніший мотивуючий фактор у студентів до творчої самостійної роботи – це підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності.